

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori neîncercate nu se primesc.

INVETAȚURI.

Un amic al ziarului nostru l'a prezentat pe Sofra Chicin, fruntașul român din Nădlac, ca pe tipul Românului cărui îi place să țină cu — domni. — D'aici rătăcirea.

Incontestabil: acel articol pe cât este de mult scris numai din dragoste pentru neam, tot așa de tare exprimă și adevărul. Pentru-că dacă fruntași între fruntași, ca Sofra Chicin, merge cu străinul când prilej i-se dă să-și dovedească alipirea pentru neam și dragostea pentru steagul național, ce să zicem când ar cădea în asemenea păcat cei săraci, mulțimea alegătorilor români?

Lecția trebuia deci să se dea.

Mi-se pare însă că lecția a fost ceva cam aspră. Eată de ce. Eu n'am renunțat la speranța că la viitoarea alegere Sofra Chicin, cu toți al săi, va veni să sprijinească pe candidatul naționalist. Am vorbit chiar cu Sofra Chicin Duminecă, după alegere, și din cuvintele ce am schimbat împreună, am impresia că nu-l încântat de ce a săvârșit. A spus chiar, că dacă știa mai dinainte de candidatură naționalistă, nu se angaja pentru Hász...

Tot așa a vorbit și preotul Chicin, socotit și d-sa până acum conducător a cel puțin jumătate de sat.

Sunt de părere deci că pe frații pe cari îi dorim să apuce și ei calea națională,

să-i tratăm cu iubire, să-i îndreptăm, să nu-i amărim.

Ma! ales că dacă vorba e să facem judecată dreaptă, ar trebui să întocmim un pomelnic întreg de nume. Din păcate, nu Sofra Chicin a fost adică singurul fruntaș care s'a dat cu Ungurii, ci și alții. În viitor numărul acestora se va reduce însă. Unii vor părăsi calea rătăcirii în urma luminii ce li-s'a aprins în suflet, alții încălzii de dorul de a-și vedea neamul înălțat, cei mai slabi se vor îndrepta de silă și rușine.

Ce au pățit adică cei cari cu acest prilej au mers cu străinul? Vai ș'amar! Poporul formal s'a ridicat împotriva lor, așa în cât noi, cei duși la sate, a trebuit să-l liniștim și să-l lămurim că din pricina alegerilor nu trebuie să se îndușmănească, ținta noastră finală fiind să-l *educem pe toți la matcă*, dacă nu azi ori mâine, apoi fie și mai târziu.

Și mai ales fruntașii români din Nădlac au putut să vadă că poporul înțelege lupta, se însufleștește pentru ideea națională... Altfel cum s'ar putea explica faptul îmbucurător că fruntași ca cei din familiile Chicin, cei din antistie, dela banca română și cei dela banca slovacă, în frunte cu preotul Boór, n'au putut să adune pentru candidatul stăpânirii atâtea voturi câte am ținut noi în pasivitate! Măcar că lucratu-s'a cu toate mijloacele, făgăduindu-s'au câte toate, ear bani s'au cheltuit cu grămada: până ce *noi Români n'am cheltuit nimic, dar absolut ni-*

mic. Noi n'am lucrat de cât cu puterea cuvântului, n'am făcut apel de cât la sentimentul național.

Ear poporul ne-a înțeles și urmat și stat-a strâns în jurul nostru chiar și după o încercare atât de grea ca cea petrecută Sâmbătă cu afacerea listei întârziată. Pe când cei cari s'au deslipit de popor, cari *s'au făcut instrumente în mâinile partidelor ungurești*, pățit-au rușine nu numai din partea poporului, dar chiar și din partea Ungurilor căror se laudau că duc poporul unde vreau...

Datu-le-a însă poporul tuturor acestor increzuți o lecție bine-meritată. Spusu-le-a că nu se mai lasă dus ca o turmă de oi, ci că vrea să cugete el cu al său cap, și după simțirea inimii sale să făptuiască, ear nu cum cer interesele prefinșilor «fruntași». Așa că în viitor cine vrea să fie în fruntea poporului, va trebui să se poarte cum crede poporul că e bine, ear nu după-cum îi vine lui ori neamurilor sale la socoteală. S'a sfârșit cu era fericitei pasivități sub scutul căreia atâtea fruntași, netrebuind să ducă poporul sub steagul național, îl ducea să facă jocul partidelor ungurești.

Pe popor în viitor nu mai pot fi stăpâni de cât cei cari luptă sub flamură națională.

Russu Șirianu.

IOAN BIANU.

— Cu prilejul unui jubileu. —

În seria dascălilor, de origine ardeleni, cari au muncit mult și cu spor pentru ridicarea culturii române, Ioan Bianu, profesor universitar, membru și bibliotecar al Academiei Române, este un factor însemnat.

Fiu de țaran, dintr-o regiune a Transilvaniei, unde la 1848 s'au petrecut atâtea scene dureroase și s'au creat atâtea visuri îndrăznețe — din Făget, un sat de pe Tîrnave—Bianu și-a făcut școala în Blaj, orașul care a concentrat în sine atâtea raze de cultură, unde ideile marilor istorici nici astăzi n'au încetat a fi propagate, ear școala latinistă și acum este socotită ca cel mai glorios moment din epoca de renaștere a românismului.

Din Blaj, unde Cipariu i-a fost dascăl, a venit la București într'un timp când Societatea academică abia își începuse activitatea și asupra viitorului ei rol plutea încă un aer nebuloș, pe care nu-l puteau împrăstia discuțiile aprinse ce tot mai dăinuiau în jurul chestiunilor de limbă și de ortografie.

Filologia română nu trecuse încă definitiv prin epoca sa romantică, acea epocă judecată cu prea multă exagerare în rău și fără nici o considerație la ideile înalte, cari i-au dat naștere și au susținut-o atâtea vreme în mod artificial. Istoria aproape tot astfel. Sentimentul se lupta cu știința rigidă. Cuvinte mari și frumoase se strecurau în toate lucrările și scrutărilor, ce

porneau pe drumul cel lung dela originea neamului până la vîrsta scriitorilor. De altfel se resimțeau dorul și puterea de muncă în toate și agitatea ideilor de unitate națională.

Cercetând cu de-amănuntul activitatea d-lui Bianu, vom vedea răsfrîngându-se în ea influența acestei epoci și a reprezentanților ei. În scrierile filologice îl vom găsi bun cunoscător al teoriilor de limbă, dezvoltate în cursul deceniilor, dela întâia gramatică românească încoace. În istorie îl vom vedea însuflețit pentru crezul marilor istorici blăjeni. În literatură adept al direcției șoviniste naționale și apărător intrasigent al trecutului și al tradițiilor. A fost de tîner și a rămas până astăzi, — tîner la ani încă, dar vechiu muncitor — un șovinist în viața noastră intelectuală.

În istoria culturii noastre șoviniști, acele spirite idealiste și în același timp sectare, cari în afară de binele neamului nu cunosc alt ideal și cari față de tot ce este străin manifestă o ură continuă, sunt figuri ce se impun.

Însușirea lor principală se descopere prin vecinica preocupare de istoria și limba neamului. Din aceste două ei își creiază un fel de platformă de luptă, și e poate singura luptă din care nu poate să rezulte un rău statornic, căci în definitiv, chiar când se trece peste țintă, lupta se dă pentru rasă și nu în potruiva ei.

În cultivarea acestor două ramuri, a istoriei și a limbii, șoviniștii merg totdeauna paralel, socotindu-le aproape ca identice și atribuindu-le valoarea pe care o merită: aceea de păstrare a caracterului de rasă.

„Istoria și limba — zice dl Biănu vorbind despre Cipariu — sunt factorii esențiali ai unui popor. Într'una el își vede pe strămoșii săi din generațiune în generațiune lucrînd, luptînd și suferind: iar cealaltă este mijlocul, prin care în fie ce minut gândurile și simțirile noastre le comunicăm celor aproape de noi.

„Istoria și limba, sunt cele mai intime și mai tari legături, cari unesc pe oameni într'o națiune. Din această cauză s'au aruncat cu atîta energie asupra studiilor istorice și linguistice toți acei cari se aflau ca propagatori în fruntea acestei mișcări.

„Prin studiile istorice ei căutau să lege an de an trecutul neamului românesc, ducîndu-l ca un lanț, verigă de verigă... În limbă apoi vedeau proba cea mai pipăită și mai neîndoioasă a latinității noastre...”

Afară de istorie și limbă, șovinistul, când nu e un simplu fraseolog de bilciu, cum din mila lui Dumnezeu am avut și avem destui, se distinge prin o muncă neîntreruptă, prin așa zisul naționalism de fapte bune. Fie-care individ poate să producă fapte bune pentru semenii săi. Șovinistul se gîndește însă mai departe: ca pe urma faptelor sale națiunea întreagă să aibă foloase reale, se gîndește la educarea generațiilor.

Ferice de cei ce au puterea și ocazia de a munci cu succes, cum au putut s'o facă scriitorul de care vorbim.

Cînd a venit la București, ca să-și completeze studiile la Universitate, Papiu Ilarian și cei-alți mari contemporani ai lui, în frunte cu Ba-

Frica de naționalități este motivul pe care-l invoacă atât guvernul cât și chiar ziarele ca „Budapesti Hirlap“ (numărul dela 6 Martie) întru a schimba regulamentul Dietei.

— Trebuie pus stavila libertății cuvântului în Dietă, zic șovinisti, altfel ce va fi când vor intra în Dietă 20—30 deputați naționaliști?!... Ei vor putea să facă, ori-când ar voi, obstrucție în dragă voie.

Eată de ce se cere — clotura!

Situația politică.

În sfârșit Tisza și-a pierdut îndelungă răbdarea. S'a pus pe acțiune, declarând rășbol de exterminare obstrucțiunii purtate numai de câțiva poporali, ugroniști și szederkényiști dîrji și încăpăținați.

Sâmbătă Tisza și-a împlinit promisiunea, anume că va pași cu toată hotărîrea contra acelei „mâni de oameni“, prezentând Casei propunerea în adevăr draconică, conform căreia proiectele guvernului ar trece prin cameră de tot comod, cum ai zice, ca prin pene. Această propunere este de conținutul, că regulamentul de casă ar avea să se schimbe pe un an, cam cât este de prevăzut că se recere la trecerea proiectelor înșirate în acea propunere;

1. proiectul pentru indemnity pe anul 1903/4
2. „ „ budget „ „ 1903/4
3. „ „ votarea și stabilirea contingentului de recruți pentru armată,
4. două proiecte pentru recruți pe anul 1904,
5. proiectele referitoare la regularea afacerilor financiare și economice cu Slavonia, Germania, apoi proiectele referitoare la convențiunea vamală și comercială cu Italia,
6. proiect nou al regulamentulului de casă.

Maș departe propunerea lui Tisza ar acorda majorității o putere aproape arbitrară, când zice, că după ascultarea cel mult a două oratori 50 deputați pot pretinde închiderea dezbaterii cerînd votare. Apoi că Dieta poate fixa un terorism, până la care comisiunea încredințată cu refarada asupra proiectelor extradate acesteia pentru prealabilă dezbaterie; că 50 de deputați pot face în scris propunerea fără să se poată dezbate asupra

ei, ci prin simplă votare, că pentru dezbaterea cutărui proiect să se stabilească un termen, ear după expirarea acestuia să se încheie ori-ce discuție, punîndu-se proiectul simplu la vot; că ședința nu se poate ridica, până-ce proiectul nu este primit și în special; că abatere dela obiect nu se admite nici ședința secretă nu se poate cere; în fine, că președintele are dreptul să excludă pe ori-cine, care ar încerca să conturbe pacea în parlament.

Nu puteam nega, că prin această propunere a contelui Tisza s'ar restringe libertatea cuvântului, venind parlamentul un organ adict guvernului, pentru a face să ajungă la putere de drept ori-ce ar dori acesta. Eata de ce în urma asta întreaga opoziție cu murmur a luat la cunoștință planul cutezător al lui Tisza, eata de ce aceasta consternată susține, că Tisza pregătește prin subînțarea parlamentarismului maghiar calea absolutismului, uitînd însă voinici obstrucțorii, că chiar ei sunt aceia, cari fac să peardă din autoritate parlamentul și țeara în urma ideii fixe, că ei vor reuși să realizeze pretensiunile „națiunii“.

Că ce efect a avut propunerea lui Tisza asupra opozițiunii se vede și de-acolo, că afară de câte-va voci de indignare, alta nu s'a auzit, probabil și din cauza, că pasul lui Tisza nu este pentru ei surprindere, la asta au fost ei pregătiți. Cu atât mai agitat a fost culuarul dietei. Aci diferitele partide și fracțiuni opoziționale s'a sfătuiu — care încet care cu voce înaltă — asupra modului de procedură contra „atentatului cavalerului frivol“.

Că la ce rezultat va ajunge Tisza cu planul său, nu putem ști, dar atîta vedem, că prin pasul său nechibzuit a împins din nou întreaga opoziție în ghiarele obstrucțiunii. Căci partida lui Kossuth nu voește nici să audă despre nici un fel de modificare a regulamentulului de casă, ci declară hotărît că va căuta să zădărnicească cu ori-ce preț planul lui Tisza. Ziarele opoziționale s'a provoacă la Tisza Kálmán, care toate a îndrăznit să facă, dar de restrîngerea libertății cuvîntului n'ar fi cutezat să se lege. Provoacă pe Tisza să se oprească în calea sa „nebună“ până nu este târziu.

De-altcum diferitele partide se „organizează“ în fața pericolului, ce le așteaptă.

Președintele de onoare al partidei Kossuthiste Thaly a fost convocat pe aderenții săi la o consfătuire pe Luni seara, unde ar avea să decidă ce atitudine să ia față de Tisza. Hotărîrea ce au luat în conventicolul lor este luptă până la cuțite. Partida kossuthistă, zice un fruntaș Kossuthist, recunoaște de păgubicioasă pentru țeară și rezistența fără sens a celor 10—20 de oameni, dar contele Tisza merge prea departe, când voește prin astfel de casuri să restabilească ordinea parlamentară. Căci regulamentul nu se poate și nici este permis să se schimbe de cât cu învoirea și înțelegerea prealabilă a întregii opozițiuni. Așa cum Tisza contemplează aceasta, niciodată nu va reuși, ba din contră va face situația și mai dificilă, și mai încurcată.

Kossuth Ferencz de asemenea și-a spus părerea în un prim articol din Egyetértés, sub titlul: *Ez nem a beke utja*, condemnînd și înfierînd mai ales partea aceea din propunerea lui Tisza, unde este vorba despre modificarea definitivă a regulamentulului de casă în cadrul regulamentulului modificat de această propunere.

Luni seara la 8 ore partida poporală și celelalte opoziționale au ținut o conferință comună, în care s'au înțeles asupra procedurii comune contra lui Tisza. Au declarat că cu Tisza nici de vorbă nu mai stau, până ce nu retrage propunerea, ba nu intră nici în dezbateri asupra propunerii la ordinea zilei a propunerii.

Poiónyi, Nessi, Visontay, Holló și Zboray vor cere cuvînt înainte de ordinea zilei, ear dacă li-s'ar denega din partea președintelui, atunci pentru fie-care cas vor cere votare nominală separată.

Disidenții adecă adicții lui Apponyi n'au participat la conferința asta comună, de oare-ce ei au ținut stat separat sub președinția lui Apponyi. Se svonește, că la cas, că Apponyi ar desaproba obstrucțiunea tehnică, atunci 14 aderenți de al săi s'ar atașa numai decît obstrucțiunii opozițiunii.

Deși conferința partidelor coalitate nu a declarat lămurit, la ce mijloc va recurge pentru a împedeca pe ministru Tisza în executarea planului său, totuși putem conchide că acel nu poate fi alta decît obstrucțiunea tehnică. Va

rițiu și Iosif Hodoș dezvoltau activitate frumoasă în sinul Academiei. De tînăr student s'a alipit de cuvîntul acestor bătrîni și a intrat în serviciul înaltei instituțiuni, găsind într-o cameră — un fel de simulacru de bibliotecă — primele cărți prin cari a pus temelie uriașului izvor de cultură, cum se poate numi biblioteca de astăzi.

Grație spiritului său practic de organizație și de disciplină în muncă, o carte s'a alăturat celei-alte. Un dar urmează după altul. Naște respectul și priceperea față de ori-ce literă scrisă sau tipărită românește. Cărțile ce zac pe la mănăstiri, sau prin podurile caselor particulare, se adună cu pasiune. Și se găsește doi bărbați luminați, oameni cari au o parte mare în clădirea României de astăzi: Ioan Ghica și D. A. Sturdza, cari disting străduințele bibliotecarului cu încrederea lor desăvîrșită și-l ajută cu sfatul lor înțelept și cu bună-voință părintească.

Astfel s'a ridicat monumentală biblioteca de astăzi cu cele peste 120.000 de cărți tipărite, singura bibliotecă ce poate rivaliza cu instituțiuni similare în străinătate și căreia i-se rezervă un rol educativ din ce în ce mai pronunțat.

Pe când cele-alte așezăminte culturale din țară tinjesc și mijloacele lor de educație publică dau greș; pe când educația estetică pe care ar trebui să o dea poporului un Museu național, cu o pinacotecă, în care să fie adunate la un loc toate produsele picturii noastre naționale, suferă complectamente; pe când Ateneul și Teatrul sunt obiectele ironiilor zilnice, — biblioteca Academiei adăpostește în sinul său pe cei mai serioși cititori și muncitori pentru cultura românească,

ținînd fie-căruia deschise izvoarele principale de istorie și de limbă.

Meritul special îi revine aceluia care astăzi împlinește douăzeci și cinci de ani de activitate în mijlocul acestor cărți și a norilor de praf ce s'au ridicat de pe ele.

Carierea literară d. Bianu și-a început-o la 1876, descriînd într-o broșură și în Analele Academiei viața și activitatea lui Samuil Clain, a celui „modest dar erudit monah român, care devotându-se cu totul binelui națiunii și limbii sale mult iubite, a lucrat toată viața pentru ele, a scris istoria națiunii și gramatica limbii noastre pe cari — cutez a afirma — el cel dintău le-a renăscut, scriînd prima istorie despre originea noastră și prima gramatică a limbii noastre...“ Lucrarea asta a rămas întău isvor de informație critică asupra părintelui școlii latiniste.

Analele Academiei, ca și diferite reviste, îndeosebi „Columna lui Traian“ și „Revista Nouă“ ale dlui Hașdeu, cuprind apoi o mulțime de lucrări mai mărunte ale d-lui Bianu: însemnări istorice și literare, adunate din bibliotecile și arhivele străine, îndeosebi din Polonia și Galiția. dări de seamă, mici comunicări și monografiile critice, — momente prețioase din mișcările literare curente. Toate aceste se leagă între sine prin ideile de cari am amintit și își găsesc o expresie concisă într-o viguroasă conferință despre cultura română în secolul XIX. Autorul lor nu pronunță nici o judecată ce n'ar porni din convingerile sale subiectiv-naționale.

O valoare specială însă au edițiile sale critice de texte vechi: Psaltirea în versuri a lui

Dosoftei (1887); Predicile lui Antim Ivireanul (1888); Textele macedo-române ale doctorului Obdenaru (1891); Psaltirea Scheiană (1889), socotită ca cea mai bună dintre edițiile critice de până acum; ear dela 1898 încoace „Bibliografia românească veche“ scoasă împreună cu eruditul său ajutor de bibliotecar și publicist Nerva Hodoș.

Edițiile aceste ne dovedesc că pe terenul literaturii vechi dl Bianu este întăia noastră autoritate. A adus însă un serviciu și literaturii mai nouă prin editarea lui Alexandri (la 1897 și 1902) și prin un ciclu de recenzii apărute în „Anale“ și în reviste.

În toată activitatea asta, atît de variată ca formă și totuși unitară în principii, este o viață întreagă, trudnică, plină de răspunderi și lipsită de momente de odihnă, o viață ce nu oferă sufletului altă plăcere mai mare ca — satisfacția datoriei împlinite.

Noi, generația mai tîneră, suntem chemați a recunoaște și a urma cu încredere numai bărbați cari se disting prin trei calități: prin o gândire superioară, prin caracter și prin putere de muncă. Numai o contopire armonică a acestor însușiri creiază adevărați luptători, pe cari putem să ni-i luăm de pildă.

Privim în jurul nostru și găsim un număr înspăimîntător de mic. Foiesc „talentele“ din toate părțile: oratori de paradă și literatori de sîrbătoare. Dar prea mic pentru a nu avea nevoie de cele-alte două însușiri întregitoare, prea puțin ordonate și prea orientale în manifestarea

să zică, acum începe adevărata obstrucțiune a la Raixrat, acum vine reprezentațiunea de gală în parlamentul ungar.

Intențiunea opozițiunii, la care se va atașa verosimil la cas de extremă necesitate și Ap-ponyi cu aderenții săi, precum se colportează este a împedea prin cereri dese de votare nominală și asupra nimicurilor pe contele Tisza în motivarea propunerii sale, și astfel a-l constrânge ori să abdică ori să disoalve dieta fie și în ex lex. De ultima alternativă nu s-a mai sperat opozițiunea, de oare-ce speră în reușită deplină la noile alegeri. Și cum ministrul Tisza nu voia să retragă propunerea sa, ci persista cu încăpăținare pe lângă ea, lupta între opoziție și guvern se va decreta cu o înverșunare cum n'a mai fost.

Ședința parlamentară.

Budapesta, la 7 Martie.

Lupta s'a decretat cu toată furia. Președintele de consiliu Tisza s'a aflat în urma propunerii sale necugetate față în față cu opoziția coalizată. Tisza însuși nu a luat parte la ședință, fiind în Viena, unde a fost de față la jurământul ministrului a latere contele Héderváry. Mai ales contra persoanei acestuia s'au rostit cuvinte falminante.

Când președintele br. Feilitzsch Arthur a prezentat Dietei rescriptul ministrului president cu privire la numirea lui Héderváry de ministru pe lângă persoana Majestății Sale, opoziția a erupt:

— Nu ne trebuie! Jos cu el — care este propunerea președintelui?...

— Aceea, răspunsă acesta, că on. casă să ia la cunoștință rescriptul.

„Nu-l luăm! Nu-l luăm, erupsă de nou opoziția.

Ugron Gábor în cuvinte vehemente a atacat strașnic pe contele Héderváry. A protestat contra denumirii acestuia de ministru a latere, care în urma votului de neîncredere ce i-a dat camera a fost silit să părăsească portofoliul ministru-presidențial, din cauză că dreptul public maghiar l-a interpretat în spirit austriac.

Holló Lajos propune, ca actul de nominațiune să se pună la ordinea zilei spre dezbateri.

Ior rămân străine de sufletul nostru, ca o floare fără miros.

Pe cei puțin însă îi impresurăm cu dragostea noastră fără rezervă.

Il. Chendi.

H A Z.

La gară.

— De ce nu intri în compartimentul ăsta? Nu e tocmă plin.

— Nu... Dar e un cetățean care mi se pare prea plin de... vin... *

Păcală știa să plângă la înmormintări și plângea foarte bine. Într-o zi prietenul său Tândală veni la el și îi zise:

— Trebuie să vii să plângi astăzi la înmormântarea unchiului meu Tănase.

— Nu pot.

— De ce?

— Nu pot să plâng astăzi; soacră-mea a murit azi dimineața. *

Intre prietenii.

— Păcală consultă harta geografică, și Tândală, văzându-l, îl întreabă:

— Ce cauți pe hartă?

— O stațiune balneară unde să nu mă întâlnesc cu creditorii. *

La bărbier.

— D-nu poartă în tot-dauna părul lung?

— Da, în tot-d'auna, mai înainte de a mă tunde.

Ministrul de comerț, Hieronymi a pretins urmat de protestele sgomotoase ale opozițiunii, că denumirea constituie un drept arbitrar al coroanei care nu poate forma obiect de discuțiune în dietă. Cere amovarea propunerii lui Holló.

Polonyi Géza se provoacă la împrejurarea, că afacerea cu corumperea încă nu s'a rezolvit, și n'a fost caz când între asemenea circumstanțe ar fi fost vro-dată denumit cine-va ministru. Se atașază propunerii lui Holló.

Lengyel Zoltán propune, că până atunci să nu ia camera la cunoștință denumirea, până-ce afacerea cu corumperea nu s'a rezolvit.

Rakovszky declară, că ministrul Hieronymi n'are drept, deoare-ce casa are să decidă asupra tuturor chestiunilor, care i-se prezintă. Și asupra decisiunilor coroanei care se insinuă dietei oficios, încă are camera să hotărască.

Olay Lajos susține, că camera are drept necondiționat a nu lua la caz de lipsă la cunoștință denumirea unui membru al guvernului. Dinsul excepționează denumirea lui Héderváry din punct de vedere al onestității politice, deoare-ce Héderváry are în cameră afaceri neresolvite.

Ministrul de justiție Plósz se provoacă la legile din 1848, care arată lămurit, că dreptul denumirii ministrilor compete coroanei. Dacă v'run membru al guvernului nu-l convine camereii ori unei părți a acesteia, legea acordă dreptul prin votarea neîncrederii a-l delătura dela guvern, dar dreptul denumirii al coroanei nu poate fi discutat.

Polonyi Géza: Chiar de aceea cer să se pună actul la ordinea zilei. Ajunsă discuțiunea până în stadiul acesta, opoziționalii cerură votarea nominală asupra propunerii președintelui, a lui Holló și Lengyel. Președintele începe votarea, în urma căreia propunerea lui Lengyel Zoltan să respinge cu 87 voturi, tot așa și a lui Holló cu 123 contra 30, admitându-se propunerea președintelui, în sensul căreia, camera ia la cunoștință actul cu denumire a lui Héderváry.

După încheierea discuțiunii acestia președintele prezintă petițiunea comitatului Selagi în cauza înpatrierei osemintelor lui Rákoczi II.

Lengyel Zoltán propune, ca Dieta să îndrume comisiunea pentru petițiunii a raporta despre asta în decurs de 8 zile.

Hock János vorbind cu mare efect, apoi Thaly Kálmán și Holló Lajos declară, că se alătură la propunerea lui Lengyel.

Hieronymi e de părerea, că asupra propunerii acesteia să se dezbate când va fi și ministrul-president acasă. În privința asta, de altcum zice dinsul, Dieta a adus odată hotărâre, prin urmare, nu mai poate hotărî.

După mai multe vorbiri la obiect, decisiunea rămâne să se aducă mâine prin votare nominală.

În urma asta se ridică Rakovszky și declară, că contra propunerii lui Tisza, care are de scop răsturnarea ordinii constituționale va lupta până la extrem.

Urmează apoi interelațiunile.

Lovász Márton interpelează în legătură cu turburările din Balcani, întru cât este adevărată fama răspândită asupra mobilizării monarhiei.

Ministrul Nyiri declară, că nimic nu este adevărat din ceea-ce s'a zvonește.

Lupta în comitate.

— Instalarea dela Deva. —

Joi, la 3 Martie a fost instalarea comitetului suprem din Hunedoara. Se adunaseră și Români, vre-o 30 la număr, la Deva și ei au desemnat ca orator festiv al lor pe Dr. Munteanu. »Libertatea« ne comunică

însă știrea că susamintitul domn s'a achitat în chip ciudat de misiunea ce i-se încredințase. În consultarea intimă spusese că va vorbi accentuând programul național și peste tot stând pe baza politicii naționale. Când s'a văzut însă în fața fișpanului Mara László, deși acesta zisese că nu va permite grupări pe base naționale, totuși dl Munteanu a spus, între altele:

„Căci dacă cele desfășurate în vorbirea de de azi a Il. Tale se vor realiza aceasta ar însemna totală egalitate! Doresc ca programul ilustrității Tale din cuvânt în cuvânt să se realizeze, cu acea corectitate, care vă caracterizează, și atunci ați pus baza la rezolvarea celei mai importante chestii a acestei patrii, la chestia de naționalități!“

„Vă rog să lucrați cu toată tăria pentru îndeplinirea aceluia program, să se creeze astfel baza înțelegerii dintre noi, — și pe toți resvrătorii, (? oare cine să fie aceștia? Red. „L.“) de ori-ce neam ar fi ei. Maghiari ori Români, pe toți să-i luați cu cea mai mare asprime la răspundere, ca nu pentru câte un om care nu-și pricepe chemarea, să sufere cauza comună (a înfrățirii adevărate... Ungurii isbucnesc demonstrativ în eljen-uri la adresa oratorului).“

„Încheiu dorind, ca Dumnezeu să dea ca Ilustritatea Ta, ca comite, să poți tare mulți ani lucra la realizarea programului ce ne-ai dat! Și credem că cele zise în vorbirea program, nici nu vor rămânea promisiși numai.“

„Și cu atât mai virtos vă doresc toată prosperarea în funcția ce ocupați azi, cu cât ați primit această funcție din încrederea dlui ministru-președinte Tisza, care a spus în cunoscutul său program, că recunoaște drepturile străvechi ale naționalităților. Și când Ilustratea Ta a primit postul de încredere din mâinile lui, l-a primit pe baza aceluia program alui Tisza.“

Din această cauză — scrie »Libertatea« — Români s'au supărat rău pe Dr. Munteanu.

Telegrame.

Petersburg, 8 Martie. Guvernatorul locuitor Alexejev raportează țarului că Japonezii Sâmbătă și Duminecă au bombardat d'odată Port-Arturul și Vladivostocul. Sâmbătă la ora 1 și 25 m. 5 cuirasate și 2 încrucișătoare japoneze s'au apropiat de golful Ussuri și au început, cu tunuri cari duc tare departe, să bombardeze Vladivostocul. Bateriile comandate de generalul Voronetz n'au răspuns tunurilor japoneze ci așteptase ca vasele de războiu inamice să se apropie, ceea-ce ele n'au făcut însă. În oraș bombardarea a produs mare panică. Despre pagubele cauzate de japonezi, oficios nu se dă amănunte. Se presupune însă că cele 200 împușcături de tun, cât au făcut japonezii, au produs stricăciuni însemnate.

Port-Artur, 8 Martie. Lucrătorii din atelierele marine, unde trebuia să se repare »Cesarevicul«, au sistat munca, neputând să dreagă acest marc vas de războiu. Tot așa, s'a lăsat de lucru și inginerul străin, care voia să mântue din strimtoare vasul »Retvisan«, neputând face nimic. Știrea că bombardarea japonezilor a stricat rău fortăreața, se confirmă.

Paris, 8 Martie. »New York Herald« primește știrea că japonezii au năvălit asupra Port-Arturului (Marți spre Mercuri) și au bombardat numai să-l cumpănească astfel pe Ruși să strice praful de pușcă, gloanțe și tunuri. Cu multă istețime ei au construit din grinzii mari niște șalupe așa că noaptea Rușii să creadă că acestea sunt vase de războiu. Rușii s'au și păcălit. Până dimineața au tras asupra acestor șalupe, făcând astfel grozavă risipă în muniții.

Toporul dela Hunedoara.

— Primarul Dănilă și soții. —

Sunteți mai măhniiți, decât mai veseli când scriem aceste șire. Căci iată ce am aflat:

Săptămâna trecută a fost la Hunedoara alegerea de membri în reprezentanța orașului.

În reprezentanța acestui oraș intră ca aleși (afară de viriliști) 24 membri, din cari 12 aveau să se aleagă acum pe timp de 6 ani, și 12 să alegă peste 3 ani (tot din 3 în 3 ani să prenoască jumătate din ei).

Avem cuvinte de a fi veseli de însuflețita luptă ce Românii buni au ridicat aci în jurul alegerii, dar ne măchnește purtarea trădătoare a câtorva uitați de sine. Buni români locali ajutați de generația tină de bune porniri, știind că Românii au mare majoritate de voturi, au statotit o listă de 12 reprezentanți români, și s'au pus pe lucru și să țineau ca siguri de biruință.

Foarte brav s'au purtat în jurul acestei alegeri domnii Nicolae Dima, Dr. G. Dubleş, V. C. Dubleş, V. C. Osvadă, Alex. Dima juni., N. Măcrea, Const. Dima, Nicolae Rimbaș jun., Petru Niccoară, Nic. Miloș, Nic. Albu, și alți mulți producând prin însuflețirea lor, o însuflețire rar văzută la poporul local pentru alegerile locale.

Și ar fi și biruit, dacă dintre Românii nu s'au făceau unii coadă de topor, ba dacă primarul nu se făcea nu coadă de topor, ci direct topor înveninat, care să taie în chip trădător la rădăcina trunchiului oropsitului său neam!

Iată ce s'a întâmplat.

În ziua votării Românii s'au adunat la vot în număr frumos, și soartea alegerii mergea cu sorți schimbători, când lista română, când cea ungurească, (asta spriginită cu toate mijloacele, de oamenii administrației politice și a fabricii de război), — ba norocul era mai mult pe partea listei române. Și cu toate că și măcelarul Stoi-chița, a mers contra listei române cu câți-va oameni ai săi, și cu toate că primarul împărțise vre-o 25 ședule ungurești între alegătorii cei atrănațori și mai slabi de inger, — totuși colea după amiază lista română era în biruință, și să aștepta numai încheierea orei, ca să rămână invingătoare.

Văzând aceasta „primejdie“, blândul primar George Dănilă, (ci-că ar fi român, ba și deputat la sinodul gr.-or. din Sibiu, de n'or fi numai pozești acestea!) — se făcu de odată aprig și iute și dăi cu telefonul cătră gară să-i trimită numai decât toți bacterii ce n'avuseseră vreme să vină și toți băduci orașului chiar și bolnavii din pat a sculat, ca să voteze și ei, și așa, la avizul dînsului, veniră și aceste rămășițe desperate și votară, și bătură pe Românii cu 3, zi: trei voturi! Lista Românească a intrunit 140 voturi, cea ungurească 143!

Să-ți fie de bine decoratule primar al Hunedoarei. O cruce ai pe piept pentru „merite“, cere să-ți mai dea una. Că și în inimile Românilor de bine s'a făcut prin aceasta cruce peste dumneata!

Românii buni de altfel n'au desperat. În viitor se vor ști apara și mai bine de dușmanii dați acum de gol în mod atât de ticălos.

(„Libertatea“).

Războiul ruso-japonez.

Guvernatorul guberniilor Radomsk, Varșovia, etc., au cerut să se proclame starea de asediu; căci altfel nu pot garanta liniștea — Chinezii, cari n'au putut pleca din Vladivostoc, n'au de lucru și sufer de foame; se hrănesc ca niște câni prin gunole și se întâmplă și bătăi grozave între ei. („Die Zeit“).

— „Neu Freie Presse“ se întreabă de e cu putință să fie desnădăduită situația la Port-Arthur, când înainte de război oamenii cei mai competenți și mai bine informați asigurau că au provizii pe 6 luni pentru 300,000 de oameni. Se mai întreabă ce e cu forturile, în cari încă de pe vremea chinezilor erau 300 de tunuri și unde Rusia a băgat milioane de ruble. Dacă e în adevăr

asa, apoi, zice ziarul vienez, numai de negligență și întârziere poate fi vorba.

— „Daily Mail“ spune că s'a dat pe față o calamitate mare pentru Japonezi: cailor nu sunt în stare a face serviciul ce li se cere. — Ziarul „Jiji“ din Tokio zice că Rusia crede că va câștiga războiul pe uscat, de aceea nu poate fi vorba de o intervenție pentru pace. Apoi Japonia va cere admiterea cererilor sale și o despăgubire de război.

— „N. Fr. Pr.“ arată că nu poate fi vorba de luat Port-Arthurul cu flota numai; față cu tunurile puternice ale forțificațiilor, o flotă e cu siguranță învinsă. Povestește cum Nelson la 1801 ar fi pierdut flota întreagă, dacă nu era destul dibaciu pentru a face să înceteze lupta, la Copenhaga. Încheierea ca Port-Arthurul nu poate cădea până ce nu va fi atacat pe uscat. Arată că Togo s'a și ferit a expune chiurasatele japoneze la focul bateriilor de pe uscat, cu atât mai mult ce cât în șantierile japoneze se pot face numai vase mai mici, ear nu chiurasate. Chiar debarcarea și asediarea va fi grea, pe cât timp Rușii vor ținea Niucivagul și peninsula Niucivangul, peninsula Niucivang și Kwantung. Deci lupta hotărîtoare are a se da în Nordul Coreei sau la Ialu.

— „Times“ află că soldații ruși răniți la Chemulpo și îngrijiiți într'un spital japonez spun că nu primiseră soldă de două luni și că ofițerii, cum s'a început lupta, s'au pus la adăpost de gloanțe, soldații au făcut tot așa, încât tunurile vasului au rămas fără oameni. A trebuit să-i mănă au sila la locul lor.

— Ieșea „Agenției Havas“ dela 19 Februarie că 2.400 de japonezi au debarcat la baia Ruski și înaintează spre Marskan, trebuie probabil rectificată că japonezii au debarcat la baia Plaksin de pe coasta Coreei, mai spre drumul Mao-er-sau trece prin Kapsan. Iar Mao-er-șan e dincolo de Ialu în Manciuria, ceea-ce înseamnă că Japonezii vor să inconjore poziția rușilor dela Ialu. E de asemenea de crezut că nu vor fi debarcat mai mult de 2.400, poate 24.000.

— „Daily Mail“ spune că vasele de comerț menite a fi înecate la Port-Arthur, au fost vopsite așa ca să pară vase de război; deci Rușii au crezut că în adevăr au înecat 4 vase de război japoneze. La lupta dela 24 Februarie st. n. au luat parte 29 vase de război japoneze. La Dalny ar fi rămas numai 15 locuitori.

LUPTELE NAVALE.

acum 2000 ani.

Prima luptă navală a Romanilor.

În aceste clipe când în Extremul Orient cuirasate moderne se aruncă unul asupra celuilalt, va interesa pe cititori să citească următoarea descriere a unei lupte navale, de pe când nu existau nici încrucișătoare, nici tunuri nici torpiloare:

Descrierea e făcută de unul dintre cei mai de frunte istorici ai antichității, Polybios.

El s'a născut la 210 a. Ch. în Megalopolis (Arcadia). La anul 267 a fost adus ca prizonier la Roma, unde se făcu prieten cu Emiliu Paul și cu Scipio Emilian, pe care l'a însoțit în Africa, unde a fost de față la distrugerea Cartaginei.

Iată ce scrie Polybios despre prima luptă pe mare a Romanilor:

„După ce Românii în primul război cu Punii *) ajunseră stăpâni pe Sicilia, au hotărît

*) Primul război între Romanii și Cartagineii a fost dela 264—241. Cartagineii se mai numeau și Punii sau Fenicienii, fiindcă orașul lor Cartagina, era colonie feniciană.

să-și construiască o flotă, ca să se poată bate și pe mare și să-și poată asigura posesiunea cuceririlor făcute.

Hotărîrea acesta este o dovadă despre spiritul îndrăzneț al Romanilor, căci ei nu se pricepeau la construirea corăbiilor și nici prin gând nu le-ar fi trecut mai înainte să încerce o luptă pe mare și încă cu un popor, care încă de mult era stăpân pe toate mările.

Când au trecut întâi în Sicilia, Romanii nu aveau nici o corabie și au trebuit să imprumute câte-va dela orașele grecești din Italia de sud, iar acumă când s'au construit prima corabie de război, au luat ca model o corabie naufragiată a dușmanului.

După ce au fost gata corăbiile, făcură întâi exerciții pe lângă coastele Italiei. Primă lor încercare însă n'a izbutit, de oare ce 17 corăbii, cari au vrut să treacă sub comanda lui Cneiu Corneliu în Sicilia, a fost prinse de Cartaginei. Ei însă nu s'au descurajat, ci încercând a doua oară, au răușit să prindă ei de la dușman 50 de corăbii.

Fiind Cneiu Corneliu prins de dușman, a luat comanda Caiu Duiliu, care văzând că corăbiile romane erau rău construite și greu de cârmuit, a făcut o mașină pe fie-care corabie, prin ajutorul căreia a asigurat superioritatea Romanilor și pe mare. Mașina aceasta numită mai târziu „Corbul“ era o grindă rotundă de o lungime de patru coți și un diametru de trei palme. La aceasta grindă era aplicată o scară cu scânduri de-a curmezișul, de o lățime de patru picioare și de lungime de șase coți, având de amândouă părțile parmaclic (corlată), care ajungea până la genunchi. D'asupra era un cîrlig de fier, ascuțit și prevăzut cu o verigă. Prin veriga aceasta se trăgea o funie cu ajutorul căreia mașina cu un scripet aflător sus pe grindă se putea slobozi pe bordul corăbiei dușmane. Aceasta se făcea sau la proră sau la o coastă a corăbiei și în cazul din urmă, Romanii prinzind corabia dușmană și apropiind-o de a lor, săreau cu toții dincolo. Dacă însă corabia dușmană se prindea, pe dinainte, atunci săreau câte doi pe corabia străină, ținând cei dinainte scuturile lor în față, ear cei ce urmau la o parte.

Înarmată cu astfel de mașine, flota romană s'a dus înaintea dușmanului în regiunea de la Mylae (astă-zî Milazzo pe coasta de nord a Siciliei). Aici s'a dat prima luptă pe mare a Romanilor la anul 260 a. Gh. Cartagineii veniră sub comanda lui Hannibal, fiul lui Giskon cu 130 de corăbii. Când i-au zărit pe Romani, se bucurară foarte și s'au repezit asupra lor ca la o pradă sigură, fără nici o regulă, căci ei îi disprețuiau pe Romanii ca pe niște beciznici și nepricepători în ale luptei pe mare. Venind însă mai aproape și văzînd mașinile necunoscute înălțîndu-se în aer, au stat puțin pe gânduri, neștiind ce sunt acelea. Disprețuindu-i însă pe Romani, s'au repezit fără nici o grijă asupra lor. Dar apropiindu-se corăbiile, Romanii le-au capturat cu cîrligele lor, au sărit apoi la dînsii și bătându-se vitejește, ca pe uscat, i-au măcelărit, ear o parte înspăimîntându-se s'au dat prinși de bună-voie. Astfel la prima ciocnire fură luate 30 de corăbii, împreună cu tot echipagiul. Între acestea era și corabia comandantului, care numai cu mare greutate putu scăpa într-o barcă.

Celelalte corăbii apropiindu-se, au fost capturate și ele de cîrligele Romanilor, ear unele au fugit înecându-se încă 50.

NOTĂȚI.

ARAD, 8 Martie 1904.

— Știri personale. P. S. Sa Episcopul Aradului a plecat ieri cu trenul accelerat de după amiază la Budapesta, să ia parte la ședințele comitetului fundației Gojdu.

— Ovațiuni. Duminecă seara știindu-se că vor avea să treacă prin Pecica fruntașii români cari au fost la Nădlac, mulțime mare de popor a venit la gară să-i salute. Strigăte entusiaste au resunat la adresa lor și poporul dorind să vadă pe Dr. Vlad, acesta s'a și dat jos din tren pe câte va minute.

— **Dr. policiaie.** În Hannovera se va înființa o academie polițială care ar avea dreptul să confere diploma de doctor rerum policialium „candidaților“. Dacă s'ar înființa și în Budapesta (n'ar strica zău) dar fără doctorat (căci atunci n'ar putea nici guvernul eși la cale cu căpeteniile Mihászna Andrașilor,) o atare academie, atunci după „F. M.-ország“ căpitanul suprem de poliție Rudnay ar trebui să fie rectorul, excelentul căpitan de poliție Toth Lajos, inspectorul de poliție Pavlik, și șeful detectivilor blândul Krecsányi ar fi profesorii ear „riguroasele“ ar avea să se facă după F. M.-ország cam în modul următor:

I.

Cenzorul Toth: Ce ai face d-le candidat, dacă e demonstrațiune în stradă?

Candidatul: M'ar cuprinde mânia.

Cenz. Toth: Așa-i, și pe mine.

Ce dispozițiuni ai lua?

Candidatul: Aș porunci oamenilor mei să iee jos de loc tableta cu numărul de pe piept.

Pavlik: Valde bene! Minunat.

Toth Lajos: Ear dacă vr'un deputat opozițional ar sta în fruntea demonstrațiilor, ce ai face atunci?

Candidatul: Aș da porunca, cum învăț și Toth Lajos în compediul său: „Bunul politist în nucleu“: „Faceți bucați din el“!

Pavlik: Eminenter! Excelent!

Krecsányi: D-ta praeclare ai luat doctoratul. Gratulez.

II.

Krecsányi: Ai d-ta în drag pe socialiști?

Candidatul: Nu face glume d-le profesor!

Krecsányi: Răspunsul d-tale mă convinge pe deplin, că d-ta iai foarte serios chemarea, căreai te dedici. Dar totuși, expune-ți nițel vederile, ce ai despre socialism.

Candidatul: Socialiștii sunt gunoi, o bandă tâlhărească o plebe deamă de palmuit și de bătut cu laturea sabiei.

Krecsányi: Adevărat; vorbe înțelepte de sine înțelese. Stil ales sublim, ca al lui Carlyl. Te declar doctor doctissimus.

III.

Cenzor Pavlik: D-le candidat ce ai face d-ta dacă cu ocaziunea unei demonstrațiuni ai întâlni pe un atare croitor gîb, Neumann?

Candidatul: I-aș înfinge sabia în spatele gîb.

Toth Lajos: Eximio modo! Admirabil!

Pavlik: Ear dacă acest croitor Neumann nici n'a demonstrat?

Candidatul: Aș zice că nu este adevărat.

Krecsányi: Precum nici n'ar fi.

Pavlik: Bine dar dacă demonstrații s'ar fi împrăștiat deja?

Candidatul: Atunci aș lăsa pe oamenii mei să dărîme lămpile de pe stradă.

Toth L.: Si...?

Candidatul: Și aș raporta, că mulțimea le-a spart.

Krecsányi: Rigurosul d-tale a reușit splendid. Te declar doctor summa cum laude.

— **Floricele administrative din Bihor.** Ni se scrie: Fostul notar al *Sacadatului* de lângă Orade, *Stettner Lajos* și-a început sfîrșitul glorioasei sale cariere: temnița de 1/2 an, pentru isprăvurile sale frumoase.

El ajunsese la slujbă prin protecția actualului vicișpan *Dr. Miskolczy* (pe vremea aceea protopretor) respingînd din candidație pe reflectanții români, căci e de notat că sub guvernarea acestuia n'a putut nici un român ajunge până la notărie.

În ultimii trei ani, în de Dumnezeu alduit comitat al Bihorului 7 zi: șapte colegi de-a dlui *Stettner*, i-au ajuns soartea. Toți ajunseseră în slujbe prin protecții. Protegiatul vicișpanului poate avea deci o mîngăere că nu-i singur, mai are acolo tovarăși pe: ovreii *Wittenberger*, protegiatul lui *Beliczai*, fostul bașibuzuc al cercului *Beiușului* și pe *Herczeg* prietinel și protegiatul lui *Eder*, bașibuzucul cercului *Belii*.

Așa se vede, că după *Krivány* aceștia au înțeles mai bine axioma: „többet ésszel mint erövel“ pe românește a trăi bine și fără osteneală din sudoarea altuia. — După-ce vor scăpa din temniță, ca să ajungă ear în slujbe și încă românești, n'au lipsă de altceva decît de 5 pitule și vor fi oameni de omenie, protecția ș'asa nu va lipsi. Căci în

țeara noastră mulți stălpî ai patriotismului parcurg aceasta cale: dela slujbă la temniță, dela temniță la slujbă.

— **Purim bal** să arangiază de obicei în fiecare an la sfîrșitul lărsangului jidovesc în toate părțile unde numai se găsesc măcar 3—4 familii de ovrei; și cum e dat ca în aldoita noastră țară să nu fie colț în care să lipsească familie jidovească, acest bal s'a aranjat deci în toată țara. La noi pe *Murș* încă a fost bal — la *Șoborșin*, unde s'a adunat toată suflarea jidovească de pe *Murș* petrecîndu-și cu multă însuflețire până 'n zor de zi. Rar mai frumos ca asta... și nimic n'ar fi de obiecționat. Un lucru însă pare cam ciudat. La acest bal — fiind strict ritual — să invite de obicei numai persoane omogene; dar fiind-că „interesul poartă fesul“ și jidovul ține mai mult la interes de cât chiar la rit — (înțeleg jidovii moderni) de voe de nevoe au invitat și străini, dar pe întîm și din multă complexantă, stăpîniți a tîm și de credință, că creștinii întrînd deja în post, și așa nu vor lua parte.

Ei dar ce să vezi — lucrul naibii — s'au păcălit jidovii, anume, unii români uitînd de post și atrași — de mai știu eu ce... au luat parte la bal, și încă mascați, cum ș'a cerea dară în invitare. Și fiind-că n'au avut alte măsuri s'au împrumutat cu costume românești dela flacăi de ai noștri. A pîngărit deci portul românesc. Jidovul din comuna noastră încă au cerut hainele unui flacău, să se mascheze, dar nu i-lea dat să le pîngărească, onoare flacăului. Cel mai ciudat între acești români a fost popa din comuna *Giulița*, dar n'are a face, că în fine e tot popă românesc — care a crezut că reverenda lui îl dispensează de a-și mai procura și mască. Ei dar nu înțeleg cum de *sfinșitul pîrinte* a uitat postul și liturgia ce avea să servească în *Mercurea din postul mare*, când el abia dimineata, rupt de dans, a ajuns acasă. *Oare sfinșitul pîrinte gr.-cat. îl vor erta pentru asta?*

Corespondentul.

— **Procesul «Libertății».** «Libertatea» scrie: Se știe că în procesul nostru al II-lea, dl *Iuliu V. Ioanovici* a fost osândit, ca redactor responsabil, la 5 luni temniță ordinară pentru articolul «Sus inimile!» apărut după osândirea dela *Cluj* a d-lor *Dr. Casiu Maniu* și *Ioan Moța*.

Contra osândei dl *Dr. A. Vlad*, apărătorul d-lui *Ioanovici*, a înaintat recurs de nulitate la *Curie*.

Joi în 3 Martie *Curia* a pertractat recursul, și — a schimbat radical judecata tribunalului dela *Cluj* ștergîndu-i d-lui *Ioanovici* toată temnița și dîndu-i o pedeapsă de 300 cor.

Află, se vede, și *curia* din cale-afară strașnică judecata tribunalului din *Cluj*, care nu mai slăbește din an și jumătăți de an de temniță pe cei țirîți de procuror naintea lui.

— **Inmormîntarea canonicului M. Gianu** din *Lugoș* a avut loc cu un deosebit ceremonial funebru în *Bocșa-mont*. În ziua de 28 Februarie. Repausatul *Gianu* fusese înainte de a fi numit canonic, timp de 20 de ani paroch în această comună. La inmormîntare a pontificat însuși episcopul *Dr. Vasile Hossu*, care a rostit și cuvîntarea funebă.

— **André declarat de mort.** În 11 Iulie vor fi 7 ani de când *S. A. André*, curagiosul savant svedez, încungiurat de simpatia și admirațiunea întregii lumi, întreprinsă cu balonul o călătorie de explorare la polul nordic. De atunci i-a perit urma cutezătorului explorator, dar a perit ca însuflețit martir al științei. Acum că termenul legal a trecut, tribunalul din *Stockholm* l-a declarat oficios de mort.

— **Delegațiune de țărani la episcopul Dr. Radu.** Zilele acestea s'a prezentat la episcopul gr.-cat. din *Oradea-mare* o delegațiune de țărani din șapte comune aparținătoare cercului *Beiuș*, unde episcopul își are domeniul, și a cerut ușurarea condițiilor de arendat pentru pășune. *P. S.* Sa a ținut țărănilor o cuvîntare, în care i-a

îndemnat să se ferească de ațîțitorii socialiști și i-a asigurat, că va da comunelor pășune în condițiuni mult mai ușoare cît până acum.

— **Director de teatru și primadonă.** Din *Oradea-Mare* se telegrafează, că judecătoria a decis în afacerea directorului de teatru *Somogyi Károly* și primadonei dela teatrul din *Seghedin*, *Székely Irén*, care nainte de expirarea timpului stabilit în contract a părăsit teatrul din *Oradea-Mare*. *Somogyi* a pretins dela primadonă un vincul anual de 10.000 coroane, ear acesta să apara că nu s'a fost angajat la vincul ei la desdaunare și pe fasiunea asta a pus și jurămint. Pe basa asta apoi tribunalul a respins cererea directorului *Somogyi*.

— **Din defraudant — cerșitor.** Încă în *Octomvrie* anul trecut s'a întîmplat, că practicantul de cancelarie *Keszler Árpád* a defraudat dela șeful său *Friedman Mór* 500 coroane. Poliția de atunci l'a curentat pe defraudantul practicant, fără să fi putut pune mîna pe el. Erî însă l-au prins în cercul IV, cerșind fără permisiune. Abia l-au recunoscut, când îl s'a luat interogatorul la poliție. Procurorul s'a îndurat de el și l'a luat în protecțiunea sa.

— **Notar comunal suspendat.** Din *Sânt-Anna* ni-se scrie: Protopretorul *Páris Gábor* a suspendat din postul său pe notarul comunal *Zászló Mózes*, pornind contra lui cercetare disciplinară.

— **Soldații condamnați din Dobrișin grațiați.** Cum știm 9 soldați au fost condamnați la câte 2—8 luni închisoare de către tribunalul militar al regimentului 39. Acum se anunță din *Dobrișin*, că colonelul *Vogel Pál*, comandantul regimentului 39, care a fost aprobat sentința condamnatore din motive de disciplină, acum să folosească de dreptul său de grațiere. Doi dintre cei condamnați au fost puși deja pe picior liber. Se zice că colonelul *Vogel* voește să grațieze și pe ceilalți condamnați încă în decursul lunii acesteia, așa că pe sărbătorile Paștilor toți 9 soldați vor fi liberi.

— **Jidovii fug de rășboi.** Ziarului „D. Z.“ i-se scrie din *Petersburg*: „Când e vorba de speculații și înșelătorii în timp de rășboi, jidovii noștri sunt între cei dintîi. Ca lîferanți, vivandieri, antreprenori de case de toleranță (case de fete prostituate), și de baratce cu bînturi, ei se găsesc pretutindeni, unde se concentrează trupe mai numeroase și ofițerii și soldații sunt jefuiți și înșelați de-opotrivă, așa că o însemnată parte a cheltuelilor de rășboi intră în buzunare jidovești. Însă când e vorba ca în timp de rășboi să-și facă datoria ca apărător al patriei, jidovul fuge încă din vreme. El știe să ceară drepturi egale, la datoriile egale însă nu se prezintă. Bani și bagă cu lăcomie în buzunare, car sîngele să și-l verse numai creștinul. Foaia oficială „*Wiłeneki Wjestnik*“ constată, că de la începutul rășboiului, din părțile locuite de jidovi s'a pornit un adevărat exod...“ — Sărace țările vecine!...

— **Revisuirea procesului Dreyfus**, pe cum se comunică din *Paris*, a fost admisă de către senatul penal al curții de casațiune.

— **Conspirație încontra moștenitorului de tron al Muntenegrului.** Mai multe ziare din *Cettine* vestesc că poliția d'acolo a descoperit o conspirație încontra vieții moștenitorului de tron în urma căreia 60 de persoane bănuite au fost arestate.

— **Scăpat.** *D. Teodor V. Păcățianu*, directorul ziarului „*Telegraful Român*“ din *Sibiu*, care fusese condamnat la închisoare pentru proces de presă, terminîndu-și osînda în temniță din *Seghedin*, va fi pus în libertate Miercuri 25 Febr.

— **Rectificare.** În articolul „*Albumurile naționale*“ din 5 Martie s'au străcurat unele erori și anume s'a cules în loc de frumoase, numeroase în loc de petrece, petrecere, în loc de arnic ormic, în loc de 200 de ani 20 de, ani în loc de mire mine; de două ori s'a cules coroane de mătasă în loc de covoare de masă ceea-ce se rectifică acum.

— **«Romanul căsătoriei»** de *Leo Tolstoi*, tradus în românește de d-na *Lucreția Russu Șirianu*, care a îmbogățit literatura română și cu alte multe traduceri de valoare, din diferiți autori mari, se poate procura la administrația „*Tribunei*“. Un volum costă 1 coroană, plus 16 fil. porto.

— **Economii** cari voesc să alba o recolta bogată să se provadă cu semințele trebuincioase dela furnisorul de semințe, al curței regale, *Edmond Mauthner* Budapesta Str. Rottenbiller Nr. 33 care trimite gratuit al dorința ori-cui catalogul ilustrat de 226 pagini și care indică prețurile. Prețurile semințelor curate cari incolțesc de sigur și de specii veritabile, sunt mici. Cu deosebire merită a fi amintite cele de nutreț și asortimentul bogat de grâne.

— **Durere de stomac. Sgârșiri de stomac. catar greu de stomac**, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ope, tit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără durere*, este thea întăritoare de stomac „*Centauria*“ a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. —

In contra tusei, catarului (troahnă) răgușet, flegmei și iritațiunigâtului este de un efect eminent, pastilele de pept „*Senega*.“ Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la „*Maria Fecioară*“ a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața Boros Béni Nr. 15.

PARTEA LITERARĂ.

ISTORIA VECHIE A ROMANILOR.

(Urmare).

Fillipide ne aduce martur pe Sozomen „dintre a lui Fritigern, cari martirisindu-se au fost uciși (mai înainte sau după ce Fritigern a devenit creștin, și de și creștin fiind, Athanaric fiindu-le Goților lui Fritigern ca Arhi-Rege a pornit o persecuție asupra Goților apusenți). Căci Athanaric s'a indignat că Religia strămoșească păgână a fost lovită, de și își dau îndreptări, îl ucideau: Se zice că și o statuă a sa așezând-o pe o căruță zilnic adunându-se în cortări creștini (mulțimea) le pretindeau cel ce-l adunau ca să se închine acelia și să-l aducă jertfe acele statui; iar creștinii cei noi abținându-se, oamenii păgâni dintre Goți dădeau foc corturilor și se ardeau toți oamenii creștini din corturi. Acestea sau întemplat în țara Românească și în Moldova“¹⁾.

„Același Sozomen zice că Ulfila în princip nu diferea de loe de (invățătura) Biserica universală. Când a sosit în Constantinopol se zice că discutând cu cel mai de frunte, aleresului lui Arie despre dogme, și promițându-i că-l vor da sprijin, pe lângă împărat, dacă el va admite părerile lor fiind nevoit de împrejurări, sau că crezând că-l mai bine a cugeta ca el despre Dumnezeu, a îmbrățșat arianismul și așa s'a lăsat de la împărțășire cu biserica universală toată seminția gotică. Iar acestel misiunișef a fost Ulfila și a avut loc pe timpul lui Valent. Fiindcă Fritigern cerea ca Valens să se oștească contra lui Athanaric, Sozomen zice că lupta s'a întâmplat dincolo de Istru în Bulgaria de acum, iar Soerat din contra, în ceastă-laltă parte ceea ce-lși mai probabil și prin urmare înainte de năvălirea Hunilor. Fritigern sau resvrătit ori revoltat asupra lui Athanaric în stânga Dunărei și Fritigern ajutat de Valent l'a invins pe Athanaric și a admis religia bine-făcătorului său. Ulfila nu numai pe Thuringi, ci și pe Victofali (nu numai pe locuitorii țerei Românești ci și pe ai Moldovei s'a încercat să-l creștinească); acelaș Tocrat zice, fiindcă Ulfila nu numai pe cei de sub Fritigern, ci și Goților de sub Athanaric fiindcă au călcat religia strămoșească, i-a supus pe mulți dintre creștinii muncilor, în cât s'au făcut mulți barbari dintre ariani-anți martiri. Dar Arienii — barbarii, însă din simplitate admitând Creștinismul au disprețuit viața pămîntească pentru credința în Christos. Intorcându-se Ulfila cu dogmele ariene la Turingi, pe cari mai înainte-l inițiară în învățătura Ortodoxă, nu i-a fost ușor să-l strămute de la Ortodoxie și nici n'a socotit că este lucru neprimej-

dios, în cât s'au abținut a numi creatură pe Christos ori n'a îndrăznit. Ci că a doua dumnezeire necreată, trimisă de Dumnezeu lumii, și a adus astfel pe ambele părți la liniște și pe Arienii și Goții. Dacă Ulfila a murit Ortodox, după cum unii spun și doresc, poate, nu se știe pozitiv. După aceea trecind cu Goții. Goții Dunărea și stabilindu-se în pământul Constantinopolitan și ne mai trăind atunci Valens poate au aruncat arianismul, pe care l'a admis pe când făcea și politică și s'a întors la Biserica Ortodoxă universală. Mai întâi Ulfila a tradus Evangeliul în limba Gotă, care este limba veche a Germanilor, și aproape de dialectul Sfidesu mai mult de cât în alte dialecte Germane și aceste este dovada cea mai evidentă, că Goții se trag de acolo, adică au năpustit în părțile noastre din Scandinavia. A tradus și o parte din vechiul testament: d r temându-se că turma sa fiind răsboinică și sângeroasă, mai mult încă s'ar îndemna citind cărțile Împăraților, a stat Cu litere grecești traseriindu-le traducerea, esceptând două sau trei liter, spre reproducerea unor tonuri cu totul străine. ceea-ce cu mult mai în urmă Goții adusent din Spania, primind învățătura opusană, lepădând acele litere grecești le au înlocuit cu cele latine. Evangeliul lui Ulfila se conservă până acum și-l înțeleg învățații Germani“²⁾. Respectiv de Ulfila și activitatea sa Apostolică între Goți să se consulte atât scrierea de mere valoare a lui George Waitz, care ne dă știri pozitive contemporane, prin scrierea conservată a ucenicului său Auxentiu, ce a fost pe atunci episcop la Dorostor. Auxentiu a scris latinește și en am admirat citind marea apropiere între acea limbă latină față de limba noastră de astăzi, sintaxa, flexiunea cuvintelor etc.“³⁾ Mai departe autorul Fillipid se ocupă de limba Română și se pronunță astfel asupra formării și originii ei: pag. 204 și 207. „Limba română era în Imperiul lui Atila limba comună, în adevăr, că era limba localnicilor, a comercianților și a lu lucrătorilor cum și a meseriașilor.

Se numea însă auzonică de către unii euge-tători, despre cel ce acum numele localnice cu desertațiune le desprețuesc, căutând străinisme în străine limbi și prin străini le cântau. Socotind-o italică ca soră a acestia auzonică, și numeau și pe Românii nostri auzoni. Pentru-că era oare când un popor în Italia numit astfel Auzoni, după Strabon și stăpâneau Campania și părțile învecinate și Golful Sicilian, care se numea de ei astfel Golful Auzon. Și Italia astfel s'a numit dela Auzoni. Se pare că Românii ca popor supus și liniștit ocupându-se cu pășunatul și neobosiți în păstorie, cultivând pământul astfel, au fost lăsați de către stăpânitori, și trăiau așa în liniște între ei și ne supărați, după-cum îi vedem și altă dată, îi găsim pe aceștia subalți stăpânitori lăsați în liniște și chiar până în zilele noastre, și pe alții în alte locuri. Și nici Ungurii nu se purtau așa de sălbatici în adevăr către toți și în general trebuie să socotim pe Tătari, pe cari unii și mai sălbatici ni-au descris, fără multă gândire. Goții dar ca popor stăpânitor, atacător și prepueinic i-au persecutat pe Coloniiști. Apoi ca agricultori și păstori, adoratori ai Demetriei și ai lui Pan, Românii pentru-că Ungurii erau dedați la arme, adorați foarte pe Zeul Aris, aceștia Românii li erau foarte folositori Ungurilor. Ceva de felul acesta li sau întemplat și selavilor și atunci, mai întâiu asupra Dacilor și Goților. Intre care poporul Anților ocupând și cultivând mai întâiu Basarabia și cari s'au dus și în părțile Craiovei, strămutându-se după aceea.

Murind Atila s'a sfărînat marea Împărăție a Hunilor și multe popoare s'au reluat earăș independentă și Egemonia lor. Intre aceste au fost și cele Bulgare și cele Gotice, două popoare renumite pentru tăria și eroizmul din timpurile de atunci și până astăzi. Atila avea un corp de femei și a lăsat dela acestea nu puțin copii. Dar Dar murind grabnic intru nimic nu s'a putut conserva sistemul de guvernămînt ce-l adoptase. Dol copii ai lui domnesc în Moldova, unde nu numai Hunii locuiau ci și Alanii și Bulgarii și Uturguri și Cuturguri și Hazari, toate aceste popoare supuse Hunilor. Dangensic a lui Atila era Rege în Moldova, făcând expediție în Tracia pentru jaf a fost ucis, și Conturgii, popor Bulgar

sau Ungar, succed Egemonia aceluia în Moldova, afară de Basarabia, unde aveau stăpânirea Anții Atunci alte popoare Slavonice din Polonia și Rosia au venit în România și în Ungaria vecină. ⁴⁾ (Va urma). „*Bis. ortod. Rom.*“

INSERTIUNI și RECLAME.

Menu-l de astăzi

il recomand tuturor.

Carne proaspătă de berbece

pentru supă întăritoare (esență), filă, ficando beafsteate, rostelyos și marinare.

Carne de porc sălbatec

cu muștar, afine, oțet picant, cu ciuperci rizitee și mărunte (champignon).

Șuncă delicată de Praga

și

Șuncă de mistreț

care e mai minunată de cât faimoasa știre din Westfalia.

Cârnații lui Záray,

care e specialist din Arad. Parizer, aufge-niten delicioase, peșteturi și nenumărate alte delicatose de carne.

Hachae ferbinți

e gata în lies'e-care minut; torta delicioasă Doboș, pogăci cu jumări vestite, etc.

Praf de pudding Oether.

prin ajutorul căruia se pot pregăti cele mai fine pudinguri în cel mai scurt timp. (Poftiți și faceți numai o încercare !!)

Brânză de munte

care e senzațiune nouă în anul acesta.

Ananas proaspăt

banane, malaga și delicatose, deserturi din patrie, struguri de desert tot din patrie, mere de cel mai bun soi și pere mustoase.

Buffet

e deschis Duminecă seara spre poarta din strada Salacz

ZÁRAY GÉZA

fabricant de delicatose de carne și nogustor de provizii, Arad — Telefon 432.

A apărut: și se află de vânzare la librăria Petru Simtion în Arad:

1. Calea Măndrei. 2. Dorul. Coruri bărbătești pe motive populare de Trifon Lugojan, 1 cor.

Geniu pustiu, roman original inedit de M. Eminescu, Romanul care a fost descoperit pentru literatura noastră, constituind prin caracterul său pur național una din cele mai bune cărți de educație românești cor. 2

Aur!... Dramă în patru acte de Constanța Hodoș cor. 1.50

Modele românești de Minerva Cosma, caetul I. fil. 50

Sămănătorul. Revistă literară săptămânală exemplarul fil. 20

„*Moda Nouă*“, apare odată în săptămână anul II-lea cuprinzând numeroase gravuri de toalete de oraș, de visite, mantile, corzaje, matineuri, costume pentru doamne, d-șoare și copii, cum și un bogat și variat cuprins literar, la fie-care număr 1 ex. tipar gratuit număr 25 fil.

Excelenta și mai mult apreciată

Biblioteca pentru toți, litere, arte, științe. Au apărut până acum 216 numere de un cuprins foarte interesant și variat. Traduceri din cei mai celebri și renumiți autori moderni români și străini lucrări originale, catalog special se trimite, la cerere, numărul costă fil. 30.

„*Poporul Român*“ ziar săptămânal ce apare în Budapesta. fil. 04

„*Luceafărul*“ „ 50

Țara noastră Descrierea părților Ardealului de la Murăș spre mează-ză și Valea Murășului de Silvestru Moldovan Cor. 2

Zarandul și Munții apusenii ai Transilv. Descriere de d. Silvestru Moldovan cu 9 ilustrațiuni și o schiță Cor. 2

Patimii, roman din viața românească de Sofia Nădejde. Prețul Cor. 2

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Șirlianu.

¹⁾ Pag. 178 opul citat

²⁾ Vezi lucrarea mea Ulfila publicată și în „*Eiserică Ortodoxă*“.

⁴⁾ Vezi pag. 207.

³⁾ Pag. 176, opera citată.

Cel mai mare atelier pentru fabricarea mausoleelor în Ungaria de Sud.

Isvorul de comandă cel mai echitabil
și comod.

Serviciu prompt.

Soliditatea o confirmă multe
scrieri de recunoștință.

Place de marmoră p. mobile
și

tot felul de lucruri sculptate.

Kapfer György

138 8-30

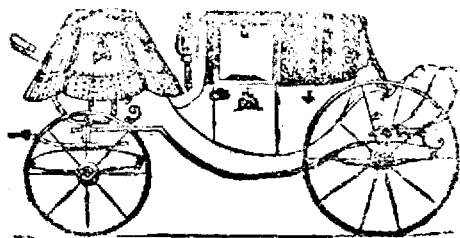
TIMIȘOARA.

Gyárváros, Andrassy-ut 16 szám.

Nou atelier pentru fabricare de roți și trasuri!

Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provincă, că to
Arad, strada Kossuth n-rul 18
am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trăsuri
corespunzătoare cerințelor moderne.

Îndeplinesc în acest atelier toate
lucrările și reparaturile corespunzătoare
solid și prompt, pe lângă prețuri
avantajoase. Provocându-mă la faptul
că numai la fabrică de mână I. am
lucrat, sunt în poziția de a putea satisface
pe deplin m. on. public, pentru al
cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stimă

1068 22-30

Kiss Odön, fabricant de roți și trăsuri.

Mare favor!

Cu începere de azi pregătesc pe seama mușterilor
mei fără să fie obligați a cumpăra ceva dela mine,
complet gratuit un tablou în mărime naturală, numai
pentru cadru are să se solvească un preț minim.
Cei-ce voesc să aibă parte de acest favor, sunt rugați
a-și trimite cât de grabnic o fotografie.

146 3-3

Cu stimă:

Bazarul lui REICH EL.

Cel mai efin isvor de cumpărare
în una din cele mai mari prăvălii
de

Oroloage și giuvaricale din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite
se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

orasornicar și juvaergiu

Arad, strada Templon.

(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

Wecker " 1'50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă
1005 128— aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux,
cumpără pe lângă prețul cel mai înalt
posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor. 1045 87—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provincă se efectuează prompt
și punctal. — Lucru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctal.

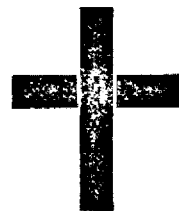
Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Batthányi, p. Dózsa,
colț cu statua sf. Maria.

143 4-30

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu
lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbenă de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea
On. Public și a On. preoților cu cele
mai bune lumini de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.

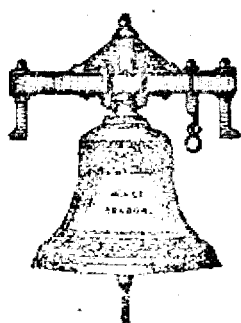
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiasi clopot tare și cu sunet adânc, — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clatine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelăseșnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

7 14—25

Să primesc zidiri de case de locuit și de închiriat și de lângă achitare în rate.

În binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că am deschis în

Arad, str. Csernovits Péter Nr. 14.

un birou pentru

Întreprinderi de zidire

Primesc tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, cripte, școale etc., în ori ce stil; primesc tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandei, apelez prin aceasta la binevoitorul sprigin al On. public.

2

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Planuri, bugete gratuite.

Stofe moderne

pentru toamnă și iarnă

e în interesul damelor să-și cumpere numai după ce s'au văzut

Noutățile moderne

din prăvălia mea, a căror prețuri

fără

concurența

Cumpărări

avantajoase.

Stofe de Cybelin, lățime 120 cm.

„ lucii pentru dame „ 120 „

„ tesătura noduroasă „ 120 „

„ late, negre și colorii „ 140 „

CATIFEA

pentru spălat,

modele admirabile.

Flanel francez și

barchet p. spălat.

91 21—

Prăvălia de mode alui

SINGER

SĂNDOR

(Casa Fischer Eliz).

In provincă trimitem

maestre gratuit